

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

T.E.I. OF PIRAEUS
DEPARTMENT OF TECHNOLOGICAL CIVIL ENGINEERING

ΒΙΓΛΕΣ ΣΤΗΝ ΥΔΡΑ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΑΡΙΟΣ ΜΟΥΜΠΑΚΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ- ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΔΡ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧ.-ΠΟΛΕΟΔΟΜΟΣ ΕΜΠ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π.
ΒΑΡΕΛΙΔΗΣ

ΑΘΗΝΑ 19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2005

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	σελ. 5
1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ	» 6
2. ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΗΣΟΥ ΥΔΡΑΣ	» 7-18
3. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ	
3.1. Λειτουργικότητα Βιγλών και Οχυρώσεων- Τυπολογία.....	»19-20
3.2. Αναφορές Ιστορικών	»21-22
3.3. Χρονολόγηση Μέσα από Στοιχεία Κατασκευής	»23-24
3.4. Χωροθέτηση	»25-26
3.5. Πεδίο Κατόπτρευσης	»27-28
3.6. Δίκτυο	» 29
3.7. Κατασκευαστικές Λεπτομέρειες	»30-45
3.8. Οχυρώσεις- Κατασκευές	»46-54
3.9. Αντισεισμική Συμπεριφορά στον Χρόνο	» 55
3.10. Πιθανές Χρήσεις	»56-57
4. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	» 58
5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	»59-82
6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2. ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΟΧΥΡΩΣΕΩΝ	»83-84

“ -Και ποιος μαντατοφόρος μπορούσε να έρθει τόσο γρήγορα;
- Η φωτιά, που στέλνει λάμψη φωτεινή από την Ίδη. Ένας φρυκτός στον άλλο έστελνε τη φλόγα ως εδώ από φωτιά ετοιμασμένη, η Ίδη στο ερμαίο ακρωτήριο της Λήμνου και από το νησί αυτό επήρε τη μεγάλη φλόγα ο κρημνός του Άθω όπου ο Ζεύς βασιλεύει. Τόσο μεγάλη άναψε, ώστε το πέλαγος να ξεπεράσει η δύναμη του κινητού φεγγοβολήματος και να μεταδώσει το χρυσό φως της ευφρόσυνο, σαν να ήταν κάποιος ήλιος, στις Βίγλες του Μακίστου¹. ”

Αισχύλος

¹Καλλ. Ελεοπούλου, *Αισχύλου Αγαμέμνων, Αρχαίον κείμενον, Εισαγωγή- Μετάφραση- Σημειώσεις*, Εκδόσεις Πάπυρος, Αθήνα 1938

Το πίσω κείμενο είναι ένας διάλογος μεταξύ Χορού και Κλυταιμνήστρας για το πώς η ίδια έμαθε το χαρμόσυνο νέο της νίκης των Ελλήνων, στον Τρωικό Πόλεμο.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η πτυχιακή εργασία αυτή, δε θα ήταν δυνατόν να πραγματοποιηθεί χωρίς την απεριόριστη βοήθεια και συμπαράσταση σε όλους τους τομείς, κάποιων ανθρώπων, είτε δασκάλων, είτε φίλων, είτε συνεργατών τους οποίους θα ήθελα να αναφέρω και να ευχαριστήσω ολόψυχα.

Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους καθηγητές του Τ.Ε.Ι Πειραιά κ. Γιώργο. Κ. Βαρελίδη και την κα. Πόπη Π. Θεοδωρακάκου-Βαρελίδου που με εμπιστεύθηκαν και μου ανέθεσαν τη συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία, καθώς και για την άψογη συνεργασία τους καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησής της.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον ξάδερφό μου Εμμανουήλ Β. Διαμαντάκη για την πολύτιμη βοήθειά του στην έρευνά μου.

Ακόμη, ευχαριστώ την Καλλιόπη Κ. Φουρλή για την απεριόριστη βοήθειά της κατά τη συγγραφή της μελέτης αυτής καθώς και για την αμέριστη συμπαράστασή της καθ' όλο το διάστημα αυτό.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου ολόψυχα, για την ηθική και ψυχική της συμπαράσταση, καθώς και για την ανοχή της μέχρι σήμερα.

1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα μελέτη, ασχολείται με την ύπαρξη και τον εντοπισμό Βιγλών στη Νήσο του Αργοσαρωνικού , Ύδρα.

Για την πραγματοποίηση της μελέτης, εξετάστηκε ιστορικό υλικό για την κατασκευή και χρήση των Βιγλών, καθώς και για την ιστορία της Πειρατείας στον θαλάσσιο χώρο της περιοχής, από την έναρξη εποικισμού της Νήσου.

Ύστερα ακολούθησε επιτόπια έρευνα στη Νήσο, με σκοπό να επαληθευτεί η ιστορική έρευνα και να διευρυνθεί με νέο υλικό από το Ιστορικό Αρχείο της Πόλης. Όμως ο κύριος στόχος της επιτόπιας έρευνα ήταν να βρεθούν, να αποτυπωθούν και να αναλυθούν τα πιθανά ευρήματα.

Μετά το πέρας της έρευνας εξήχθη το συμπέρασμα ότι στη Νήσο υπάρχουν τα απομεινάρια μιας Βίγλας με έναν οικίσκο στην κορυφή του όρους Έρε.

2. ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΗΣΟΥ

Η Ύδρα είναι μικρό νησί του Αιγαίου, στενόμακρη λωρίδα γης, που εκτείνεται παράλληλα και σε απόσταση τεσσάρων έως πέντε μιλίων από την ανατολική αργολική ακτή, έμεινε στην αφάνεια όλη την αρχαιότητα και το μεσαίωνα. Αρχαίοι και Βυζαντινοί συγγραφείς μόλις την αναφέρουν με το όνομα Υδρέα για να επισημάνουν τη θέση της ή σε συσχετισμό με κάποιο περιθωριακό γεγονός. Καθώς πέφτει παράμερα από τους θαλάσσιους δρόμους που ενδιαφέρουν τις εποχές αυτές και η γη της με βραχώδεις εδαφικές εξάρσεις σε όλο της το μήκος, σωστή αλυσίδα από φαιούς γυμνούς λόφους και βουνά με χαραδρώσεις και απότομες ως τις ακτές σκληρές πλαγιές, με ελάχιστη καλλιεργήσιμη γη και πευκότοπους σε εμφανείς θέσεις, με τοπίο ορεινό, βραχώδες, άγονο και άνυδρο, και με τις κυριότερες ομαλές θαλάσσιες προσπελάσεις στο βοριά, ήταν επόμενο να μείνει στο περιθώριο της ιστορίας ως τα πρώτα μεταβυζαντινά χρόνια.

Εικόνα 2 Γεωφυσικός Χάρτης της Νήσου 1

Οι ρίζες της κοινωνικής της ζωής βρίσκονται στο 2^ο μισό του 15^{ου} αιώνα, λόγω των συνεχών πιέσεων των Οθωμανών στους κατοίκους του υπόλοιπου Ελλαδικού χώρου.

Οι πρώτοι κάτοικοι, ήταν Αλβανοί φυγάδες από την Πελοπόννησο κυρίως βοσκοί και γεωργοί. Στη συνέχεια εγκαταστάθηκαν εκεί οικογένειες από την Ήπειρο, την Κύθνο, την Εύβοια, την Κρήτη, τη Σμόρνη, τη Φώκεια της Μικράς Ασίας και άλλα μέρη. Τα μεγάλα όμως κόμματα, τα δέχεται κατά τον 16^ο αιώνα από την Πελοπόννησο.

Ως κύρια γλώσσα του πληθυσμού είναι τα Αλβανικά ως το 1750, οπότε και ιδρύεται συστηματικό σχολείο και με τη βοήθεια της εκκλησίας, αρχίζουν να κερδίζουν έδαφος και τα Ελληνικά.

Εικόνα 3 Άποψη της Πόλης 1

Η Ύδρα έζησε πολλές αντιξοότητες. Το 1792 έπεσε λοιμός ο οποίος αποδεκάτισε την πόλη και πολλοί την εγκατέλειψαν. Ο Λάμπρος Κατσώνης λεηλατεί αυτούς που την εγκατέλειψαν στην Ερμιόνη.

Ο ίδιος και ο Κορσικανός πειρατής Γουλιέλμος δημιουργούν πολλά προβλήματα στους Υδραίους, κατά το Ρωσοτουρκικό πόλεμο. Η ατυχής έκβαση του πολέμου, αφήνει τους Υδραίους εκτεθειμένους στους Τούρκους και το ναυτικό, σε κίνδυνο μέχρι μερικά χρόνια αργότερα ο Γ. Βούλγαρης, αποκαθιστά την ομαλότητα, και μεταξύ των κατοίκων και με την Τούρκια.

Το νησί φτάνει στο απόγειο της ακμής του στο τέλος του 18^{ου} αιώνα μέχρι και το 1815. Αυτό συμβαίνει λόγω του ναυτικού της. Μέχρι και το 1821 η Ύδρα κατορθώνει να διατηρήσει πλούτη και πλοία και τα προσφέρει στον Αγώνα.

Με τη δημιουργία του νέου Ελληνικού κράτους, η Ύδρα ήταν ένδοξη και ελεύθερη αλλά απομονωμένη πολιτικά και εξαθλιωμένη οικονομικά. Τα ιστιοφόρα αρχίζουν να παραγκωνίζονται από τα ατμόπλοια και το κράτος δεν παρέχει την αναμενόμενη βοήθεια. Έτσι αρχίσουν κύματα μετανάστευσης προς την Αθήνα και αλλού.

Μια οικονομική αναλαμπή παρουσιάζεται λόγω της σπογγαλιείας, στο τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα, αλλά είναι προσωρινή.

Τέλος στη δεκαετία του 50 η Ύδρα γίνεται διεθνώς γνωστή και ο τουρισμός δίνει νέα κίνητρα στο νησί².

Εικόνα 4 Άποψη του λιμανιού

²Χρυσσαγή Κ. Αρναούτογλου, *ΥΔΡΑ*, Εκδοτικός οίκος ΜΕΛΙΣΣΑ, Ύδρα 1985

Για να γίνουν όμως κατανοητοί οι λόγοι για τους οποίους οι Ύδραίοι χρειάζονταν οχυρώσεις καθώς και Βίγλες, θα περιγραφεί στη συνέχεια η κατάσταση στον ελληνικό θαλάσσιο χώρο από τον εποικισμό της Νήσου, μέχρι και την Ελληνική Επανάσταση. Τα παρακάτω γεγονότα, δεν είναι άμεσα με τη Νήσο, όμως την επηρεάζουν απόλυτα.

ΠΡΩΤΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ 1390-1538

Η πειρατεία, ήταν πάντα ένας υπαρκτός κίνδυνος για τα πλοία που διέσχιζαν τις ελληνικές θάλασσες, όμως τα πρώτα 150 χρόνια της τουρκοκρατίας, χρόνια διάλυσης και αναρχίας, ο κίνδυνος ήταν άμεσος και σοβαρός. Την ίδια περίοδο αρχίζει ο εποικισμός της Ύδρας.

Οι Έλληνες των παράλιων περιοχών και των νησιών είχαν να αντιμετωπίσουν εκτός από τον τουρκικό ζυγό και έναν άλλον εχθρό. Αυτός ήταν οι πειρατές, Τούρκοι και χριστιανοί. Στόχος των πειρατών δεν ήταν μόνο τα πλοία και οι ναυτιλόμενοι, αλλά τα παράλια και τα νησιά, τα οποία και λεηλατούσαν.

Έτσι η πειρατεία εκτός από πληγή στη ναυτιλία και το εμπόριο ήταν πληγή για όλο τον παραθαλάσσιο πληθυσμό. Οι Οθωμανοί

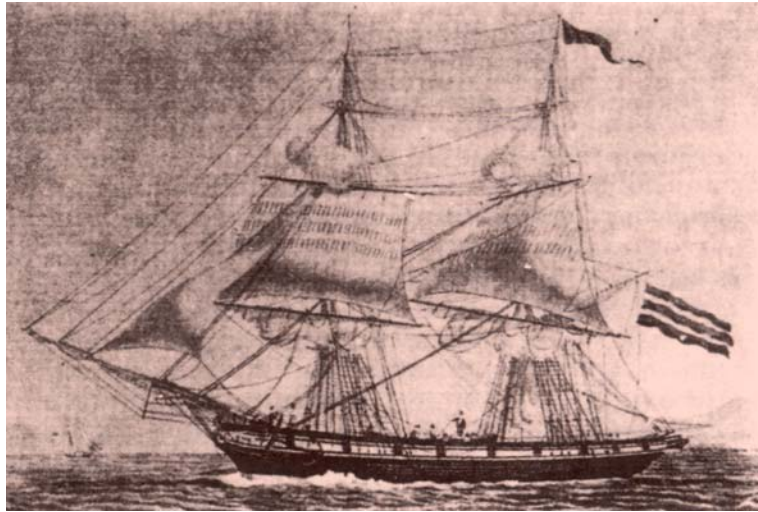
Τούρκοι άρχισαν να επικρατούν στις ελληνικές θάλασσες με άμεση και έμμεση χρησιμοποίηση του δυναμικού των Τούρκων πειρατών.

Η Πύλη χρησιμοποίησε τους πειρατές, για την επάνδρωση του Οθωμανικού στόλου, αναθέτοντας τους τις μεγαλύτερες και σημαντικότερες μονάδες. Αυτό το έκανε για να προβάλλει και να αυξήσει τη σφαίρα επιρροής της, στις ελληνικές θάλασσες και τη Μεσόγειο.

Παράλληλα με τους Τούρκους πειρατές έδρασαν στον ελληνικό χώρο και πολλοί χριστιανοί πειρατές. Αυτοί ήταν Σικελοί, Ιταλοί, Καταλανοί, και Γενουάτες. Αργότερα εμφανίζονται και οι Γάλλοι. Αντίβαρο στην Τουρκική πειρατεία, ήταν η δράση του στόλου του Τάγματος των Ιπποτών του Αγίου Ιωάννη της Ρόδου, που αν και είχε πειρατικό χαρακτήρα προκαλούσε σοβαρές ζημιές στο εμπόριο και τον ανεφοδιασμό της Οθωμανικής Τουρκίας.

Τέλος, ο Χαϊρεδδιν Βαρβαρόσσας , ως Ναύαρχος και αρχηγός του Οθωμανικού στόλου, ερήμωσε και κατέλαβε τα νησιά του Αιγαίου πελάγους, που ως τότε ανήκαν σε μικρούς δυνάστες, υπηκόους της Βενετίας³.

³ Αλεξάνδρα Καραντωνέλη Δ.Φ., *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑΣ Στους Πρώτους Χρόνους Της Τουρκοκρατίας 1390-1538*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 1985

Εικόνα 1 Ιστιοφόρο της εποχής

ΜΕΣΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ 1538-1699

Οι Τούρκοι έχουν χτίσει μια μονοκρατορία στον ελληνικό θαλάσσιο χώρο ως το 1571.

Η ναυμαχία της Ναυπάκτου στις 7 Οκτωβρίου 1571 μεταξύ των ενωμένων χριστιανικών στόλων υπό τον Δον Χουαν τον Αυστριακό και της οθωμανικής αρμάδας αποτελεί ορόσημο, καμπή στην ιστορία της Μεσογείου. Στη Ναύπακτο ή πιο συγκεκριμένα στις Εχινάδες νήσους, απροσδόκητα καταστράφηκε ο οθωμανικός στόλος της Τουρκίας και της Βόρειας Αφρικής από τις Χριστιανικές δυνάμεις, που πανικόβλητες από την κατάληψη της Κύπρου αποφάσισαν να ενωθούν την τελευταία στιγμή και να χτυπήσουν τον οθωμανικό στόλο.

Μετά την ήττα οι Τούρκοι τρομοκρατήθηκαν και πίστεψαν ότι το επόμενο βήμα του Δον Χουάν του αυστριακού, του επικεφαλής του χριστιανικού στόλου, θα ήταν η επίθεση στα εδάφη και στην καρδιά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Τους ανέμεναν στην Κωνσταντινούπολη. Αντίθετα, μετά την νίκη αναθάρρησε και ξεσηκώθηκε όλος ο ελληνικός κόσμος: Οι νησιώτες, υπήκοοι της Βενετίας ή όχι, που ενεργά είχαν λάβει μέρος στη ναυμαχία, σαν πληρώματα των χριστιανικών πλοίων και είχαν θετικά ενεργήσει στην επιτυχία της επιχείρησης. Αλλά και οι άλλοι Έλληνες οι ανήσυχoi πληθυσμοί, που από χρόνια ζητούσαν ένα τρόπο στήριξης, ένα σύμμαχο, που θα μπορούσε να τους βγάλει από τη σκλαβιά. Όλοι βρέθηκαν σε μια ελπιδοφόρο κατάσταση αναμονής.

Όμως οι μεσογειακές δυνάμεις δεν εκμεταλλεύτηκαν τη νίκη αυτή. Ανακουφίστηκαν, που διέφυγαν από τον κίνδυνο της οθωμανικής απειλής και στράφηκαν και πάλι προς τα δυτικά, όπου ήταν το κέντρο βάρους των ενδιαφερόντων τους: Στην Ισπανία. Για τη Γαλλία, που δεν είχε καν μετάσχει στην Ιερή Συμμαχία, τους Μεδίκους, όλους τους κατοίκους της ιταλικής χερσονήσου και την Αγγλία, που δεν είχε ακόμη νικήσει την αήττητη ισπανική αρμάδα, κύριος εχθρός ήταν η Ισπανία. Η

επιθετική ή αμυντική προς την Ισπανία στάση τους εξουδετέρωσε κάθε πρωτοβουλία εκμετάλλευσης της νίκης στη Ναύπακτο.

Η Οθωμανική Αυτοκρατορία ήταν μακριά από αυτούς. Μόνο η Βενετία είχε άμεσα συμφέροντα. Τα αντικείμενα του ήδη συρρικνωμένου εμπορίου της βρίσκονταν στα λιμάνια της εγγύς Ανατολής, δηλαδή στα λιμάνια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Γι' αυτό αμέσως, από το 1572, άρχισε τις διαπραγματεύσεις με την Πύλη και το Μάρτιο του 1573 υπέγραψε χωριστή συνθήκη ειρήνης και ενίσχυσε τη θέση του εμπορίου της. Ακόμη μέχρι το 1620 τα περισσότερα καράβια, που ανεφοδίαζαν την Κωνσταντινούπολη, έφεραν βενετική σημαία.

Αν όμως οι μεγάλες χριστιανικές δυνάμεις αδράνησαν μετά τη νίκη στη ναυμαχία της Ναυπάκτου, ένα άλλο ισχυρό δυναμικό, που ξεπήδησε από κάτω, από τη βάση, εκμεταλλεύτηκε το γεγονός: οι Χριστιανοί πειρατές.

Η εμπόλεμος κατάσταση και η συνεχής εναλλαγή της κατοχής των νησιών του Αιγαίου, από Τούρκους και Ενετούς, επέτρεψαν στους Έλληνες να αυτονομηθούν και να αναπτύξουν συστήματα κοινοτικής οργάνωσης.

Έτσι γεννήθηκε η ελληνική ναυτιλία και άρχισε η άνθιση του ελληνικού εμπορίου. Ακόμη άρχισε η άνθιση της τοπικής κοινοτικής αυτοδιοίκησης⁴.

1699 ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Τρεις διεθνείς συγκυρίες επέτρεψαν στους Έλληνες να ασκήσουν πειρατεία και κούρσοι, επικερδώς στον ελληνικό θαλάσσιο χώρο.

Κατά πρώτον, συνασπίστηκαν τα ευρωπαϊκά κράτη εναντίον της Γαλλίας και έκαναν επιθέσεις για να φθείρουν το γαλλικό εμπόριο και ναυτιλία, στην ανατολική Μεσόγειο. Τότε οι Άγγλοι, προέτρεψαν τους Έλληνες να ασκήσουν πειρατεία, υψώνοντας στα πλοία τους αγγλική σημαία.

Κατά δεύτερον, άρχισε η Ρωσία να έχει επεκτατικές βλέψεις εις βάρος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Έτσι στράφηκαν στους Έλληνες και τους Ενετούς και τους προέτρεψαν να ασκήσουν πειρατεία κατά των Τούρκων, υψώνοντας τη ρωσική σημαία. Ακόμη παρείχε άσυλο σε Έλληνες νησιώτες και χορήγησε υπηκοότητα σε Έλληνες πλοιοκτήτες.

⁴ Αλεξάνδρα Καραντονέλη Δ.Φ., *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑΣ Στους Μέσους Χρόνους Της Τουρκοκρατίας 1538-1699*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 1991

Κατά τρίτον, γίνεται η Γαλλική Επανάσταση, οι ναπολεόντειοι πόλεμοι και ο αγγλικός αποκλεισμός των παραλίων της δυτικής Μεσογείου. Έτσι με τα κέρδη τους κατασκεύασαν μεγαλύτερα ιστιοφόρα και επισίτιζαν τα αποκλεισμένα παράλια πετυχαίνοντας κέρδη.

Όλη αυτή η εμπειρία, τα κέρδη και τα πλοία, χρησιμοποιήθηκαν κατά των Τούρκων και συνέβαλλαν τα μέγιστα σε ολόκληρη τη διάρκεια του Αγώνα⁵.

⁵ Αλεξάνδρα Καραντονέλη Δ.Φ., *Ελληνική Πειρατεία Και Κουρσός τον ΙΗ' Αιώνα και μέχρι την Ελληνική Επανάσταση*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 1998

3. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ

3.1 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΒΙΓΛΩΝ ΚΑΙ ΟΧΥΡΩΣΕΩΝ- ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ

Βίγλα ή στα αρχαία φρυκτωρία, είναι είδος πρωτογενούς τηλεγράφου, μέσω του οποίου συνεννοούνταν την νύχτα με φωτιά και τη μέρα με καπνούς.

Ο όρος Βίγλα προέρχεται είτε από το λατινικό *vigilia* που σημαίνει εγρήγορη⁶ είτε από το *vigilaire* που σημαίνει εποπτεύω. Έχει επικρατήσει ως όρος, λόγω των λατινογενών κατακτητών στον ελληνικό χώρο, για μεγάλο διάστημα⁷, κυρίως των Ενετών.

Οι φρυκτωρίες που χτίζονταν κατά την κλασσική περίοδο της Ελλάδας, ήταν από ορθογωνικούς ασβεστόλιθους και φαιό μάρμαρο και η μορφή τους ήταν ορθογώνια παραλληλεπίπεδα, με τη μικρότερη επιφάνεια ως κάτοψη. Σπάνια έχτιζαν κυκλικής κάτοψης⁸.

⁶ Στυλ. Γ. Κορρές, *Εγκυκλοπαιδικό και Γλωσσικό Λεξικό Τόμος α΄*, Πάπυρος, Αθήνα 1961

⁷ Γιώργος Κ. Βαρελίδης, *Βίγλες - Βιγλάτορες : Κοινωνικοπολιτικός Ρόλος και Δίκτυο Χωροθέτησης τους στα Κόθηρα*, Ανακοίνωση σε Συνέδριο.

⁸ Γ. Δημητροκάλλης, *Ο Αρχαιοελληνικός Πύργος Του Χειμάρρου Στη Νάξο*, Τ.Χ. 236, Μάρτης 1964

Οι μεταγενέστερες Βίγλες όμως, ήταν στην πλειοψηφία τους κυκλικές. Κάτω συνήθως έμενε ο βιγλάτορας και επάνω παρατηρούσε τον περιβάλλοντα θαλάσσιο χώρο⁹.

Μετά τους πρώτους χρόνους της τουρκοκρατίας και λόγω της άνθισης της πειρατείας και του κουρσού δεν συναντάται κορυφή βουνού σε νησί ή στα παράλια της ηπειρωτικής χώρας που να μην έχει Βίγλα.

Οι νησιώτες μόλις άρχιζε να νυχτώνει έστρεφαν το βλέμμα τους στη Βίγλα. Μία καθαρή φωτιά ήταν ένδειξη ασφάλειας. Αν υπήρχαν δύο ή τρεις φωτιές σήμαινε ότι υπήρχαν δύο ή τρία εχθρικά πλοία. Εάν ήταν αρκετά περισσότερες σήμαινε ότι τα πλοία ήταν τόσα ώστε δε μπορούσαν να μετρηθούν¹⁰.

⁹ Γιώργος Κ. Βαρελίδης, *Βίγλες – Βιγλάτορες : Κοινωνικοπολιτικός Ρόλος και Δίκτυο Χωροθέτησης τους στα Κύθηρα*, Ανακοίνωση σε Συνέδριο.

¹⁰ Αλεξάνδρα Καραντονέλη Δ.Φ., *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑΣ Στους Πρώτους Χρόνους Της Τουρκοκρατίας 1390-1538*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 1985

3.2 ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ

Όλα σχεδόν τα στοιχεία της παρούσης μελέτης είναι αποτέλεσμα επιτόπιας έρευνας στη νήσο. Οι παρακάτω αναφορές όμως, συντέλεσαν στο να πραγματοποιηθεί η μελέτη αυτή και να αποκαλυφθούν τα πολύ ενδιαφέροντα ευρήματα, όπως θα φανεί στην συνέχεια. Αυτές είναι οι παρακάτω:

Ο Τρύφωνας Ευαγγελίδης, αναφέρει στην ιστορία του εποίκισμού της Ύδρας :

« Η ψηλότερη κορυφή που υψώνεται στο μέσον περίπου της νήσου ονομάζεται Έρε που σημαίνει άνεμος ύψους που έχει οικίσκο και προμαχώνες, στα βορειοανατολικά η κορυφή Οβόρι και προς τη δύση η κορυφή Ζάστανο. Αυτών των βουνών το Έρε είναι η κύρια σκοπιά της Ύδρας και ανέκαθεν στην κορυφή του υπήρχε σκοπιωρός για να κατασκοπεύει τα παραπλέοντα σκάφη και να αναγγέλλει στην πόλη τη διέλευση των εχθρικών ή φιλικών πλοίων, οπότε ο σκοπιωρός έσπευδε στην πόλη για να αναγγείλει τους ιδιοκτήτες των πλοίων και να λάβει τα λεγόμενα συχαρίκια ή

την εμφάνιση τουρκικών ή πειρατικών πλοίων για να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα¹¹.»

Ο Αντώνιος Μιαούλης στην ιστορία της νήσου Ύδρας, αναφέρει:

« Στην κορυφή του Έρε υπήρχε μόνιμα εγκατεστημένος ο βιγλάρης, σκοπιωρός που παρακολουθούσε τις προσβάσεις και έφερνε την είδηση του κινδύνου στη πόλη ή τις χαρές του γυρισμού των ξενιτεμένων ναυτικών¹². »

¹¹Τρύφωνας Ε.Ευαγγελίδης, *Ιστορία του εποικισμού της Ύδρας*, Τύπωση Ε.Ι.Χατζηιωάννου, Αθήνα 1934

¹²Αντών. Ανδρ. Μιαούλης, *Ιστορία της Νήσου Ύδρας από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τις εν έτει 1821 εκραγείσης επαναστάσεως*, Αθήνα 1874

3.3 ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Ως προς τη χρονολόγηση της Βίγλας και δεδομένης της έλλειψης ιστορικών στοιχείων, θα πρέπει να συνεκτιμηθούν η χρονολογία έναρξης του εποικισμού της νήσου, οι αναφορές για τις πρώτες πειρατικές επιδρομές στο νησί, καθώς και οι διάφορες περιγραφές περιηγητών, χαρτογράφων, ιστορικών και γεωγράφων. Παρά όμως το γεγονός ότι λόγω των ανωτέρω η χρονολόγηση της Βίγλας θα πρέπει να αποτελέσει προϊόν ξεχωριστής έρευνας, θα παρατεθούν κάποια γεγονότα τα οποία θα μπορούσαν να συσχετιστούν με αυτήν¹³.

Ο εποικισμός της Ύδρας, άρχισε γύρω στο 1460 από αλβανούς φυγάδες από την Πελοπόννησο και τα μεγάλα κύματα εποικιστών τα δέχεται από την έξαρση των Τουρκοβενετικών διενέξεων για την κατοχή της Πελοποννήσου κατά το 16^ο αιώνα μέχρι και πριν την επανάσταση του 1821 μετά την αποτυχία του κινήματος Ορλόφ το 1770¹⁴.

Το 1519 ο Zuan Moro κυβερνήτης βαριάς γαλέρας καταδίωξε δύο πειρατικές φούστες από την Ύδρα μέχρι πάνω από το Σούνιο,

¹³ Γιώργος Κ. Βαρελίδης, *Βίγλες – Βιγλάτορες : Κοινωνικοπολιτικός Ρόλος και Δίκτυο Χωροθέτησης τους στα Κύθηρα*, Ανακοίνωση σε Συνέδριο.

¹⁴ Χρυσανγή Κ. Αρναούτογλου, *ΥΔΡΑ*, Εκδοτικός οίκος ΜΕΛΙΣΣΑ, Ύδρα 1985

έχοντας τους άνδρες να κωπηλατούν συνέχεια, γιατί αέρας δεν υπήρχε και δεν βοηθούσαν τα πανιά¹⁵. Το γεγονός αυτό είναι το πρώτο καταγεγραμμένο που συνδέεται με πειρατική δραστηριότητα στον θαλάσσιο χώρο της Ύδρας.

Τέλος το 1657 γίνεται η ναυπήγηση του πρώτου ελληνικού τρεχαντηριού στην Ύδρα¹⁶.

¹⁵ Αλεξάνδρα Καραντονέλη Δ.Φ., *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑΣ Στους Πρώτους Χρονους Της Τουρκοκρατίας 1390-1538*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 1985

¹⁶ Αλεξάνδρα Καραντονέλη Δ.Φ., *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑΣ Στους Μεσους Χρονους Της Τουρκοκρατίας 1538-1699*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 1991

3.4 ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ

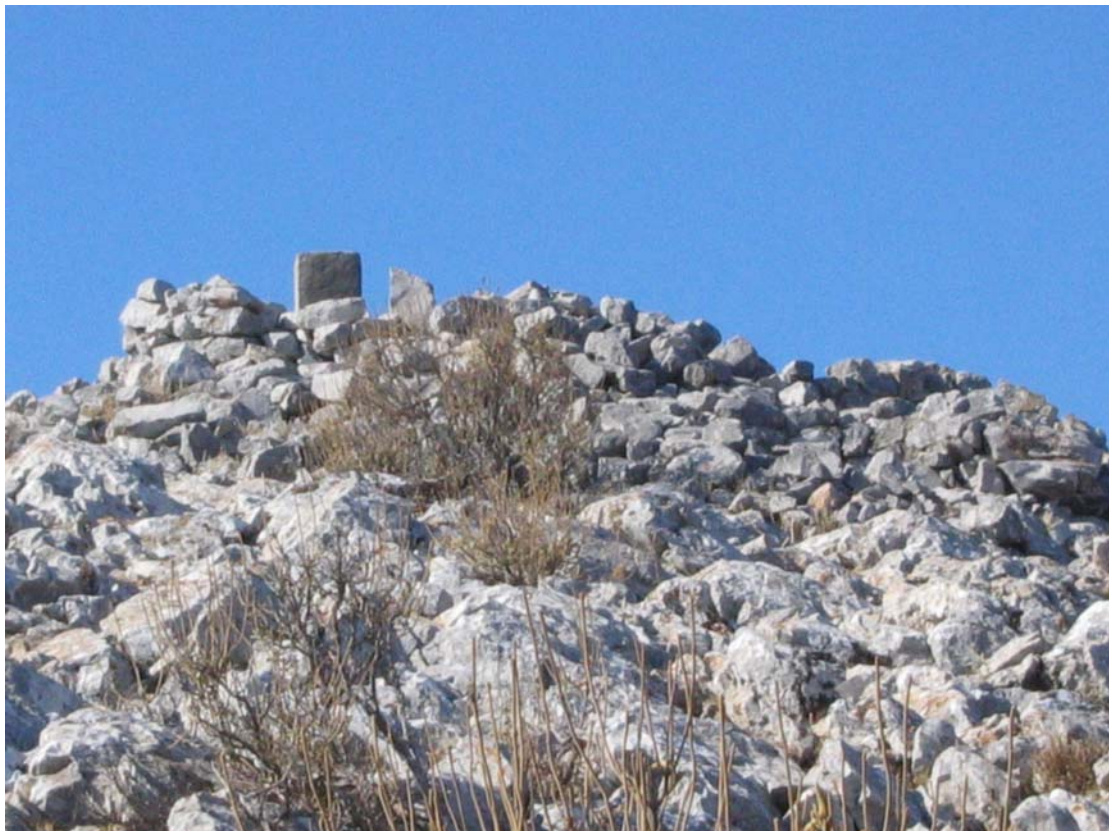
Σε αντίθεση με την πόλη της Ύδρας, η οποία ήταν χωροθετημένη σε σημείο που επέτρεπε τη βιωσιμότητα της, σε κόλπο με φυσική οχύρωση και μη ορατή, παρά από πολύ μικρή απόσταση, η Βίγλα ήταν χωροθετημένη στο υψηλότερο σημείο της νήσου και με το βέλτιστο πεδίο κατόπτευσης, κάτω από οποιεσδήποτε καιρικές συνθήκες.

Γενικότερα, το αμυντικό σύστημα κάθε νησιωτικού χώρου, ήταν συνολικά σχεδιασμένο, έτσι ώστε να παρέχει τη μέγιστη δυνατή ασφάλεια και προστασία στους κατοίκους του¹⁷. Έτσι οι Βίγλες, ήταν χωροθετημένες ώστε και η μετάδοση του μηνύματος να είναι η ταχύτερη δυνατή και οι εκάστοτε επιδρομείς να γνωρίζουν ότι έχουν γίνει αντιληπτοί από τους νησιώτες και ενδεχομένως να αποθαρρυνθούν.

¹⁷ Γιώργος Κ. Βαρελίδης, *Βίγλες – Βιγλάτορες : Κοινωνικοπολιτικός Ρόλος και Δίκτυο Χωροθέτησης τους στα Κόθηρα*, Ανακοίνωση σε Συνέδριο.

Εικόνα 5 Άποψη της Πόλης

Εικόνα 6 Άποψη του οικίσκου

3.5 ΠΕΔΙΟ ΚΑΤΟΠΤΕΥΣΗΣ

Το πεδίο κατόπτρευσης από τη Βίγλα είναι ευρύτατο. Προς Νότια εκτείνεται μέχρι τον Μαλέα και τη νήσο Κύθηρα, προς ανατολή διακρίνονται αμυδρά οι Κυκλάδες νήσοι, προς Δύση οι Σπέτσες και η Σπετσοπούλα, Βορειοδυτικά η επαρχία Σπετσών και Ερμιονίδας, στο βάθος τα όρη της Κυνουρίας και Επιδαύρου Λιμηράς, προς τα Βόρεια- Βορειοανατολικά τα όρη της Αττικής και μέρος του Σαρωνικού¹⁸. Ακόμη φαίνονται σχεδόν κατακόρυφα οι νήσοι Δοκός, Τρικέρι και ο μεγάλος αριθμός βραχονησίδων που περιβάλλουν την Ύδρα καθώς και το μεγαλύτερο μέρος της ακτογραμμής της.

Το εύρος κατόπτρευσης είναι περίπου 340-350 μοίρες. Αυτό συμβαίνει λόγω της ύπαρξης του όρους Πύργος, στα Βορειοανατολικά του Έρε και αποτελεί ουσιαστικά το μοναδικό 'νεκρό σημείο' του θαλάσσιου ορίζοντα .

Από το σημείο δεν είναι ορατή η πόλη της Ύδρας, όμως ελάχιστα Βόρεια του ,βρίσκεται η Μονή του Προφήτη Ηλία, η οποία έχει οπτική επαφή με αυτήν. Τέλος από το σημείο φαίνονται κάποιοι μύλοι που βρίσκονται Ανατολικά της πόλης. Ενδέχεται να

¹⁸ Τρύφωνας Ε.Ευαγγελίδης, *Ιστορία του εποικισμού της Ύδρας* Τύπωση Ε.Ι.Χατζηγιάννου , Αθήνα 1934

υπήρχε συνεργασία, είτε με την Μονή, είτε με τους μύλους, για την ειδοποίηση της πόλης.

Εικόνα 7 Άποψη του οικίσκου. Φαίνεται μπροστά ο Προφήτης Ηλίας και στο βάθος η Πελοπόννησος

3.6 ΔΙΚΤΥΟ

Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες πληροφορίες ή ιστορικά στοιχεία για την επικοινωνία της συγκεκριμένης Βίγλας, με άλλες αμυντικές υποδομές της νήσου. Το μόνο βέβαιο είναι ότι τα ορεινά μοναστήρια και οι πύργοι ήταν από μόνοι τους Βίγλες. Έτσι μπορούμε να υποθέσουμε ότι, τα τότε υπάρχοντα Μοναστήρια και οι πύργοι μαζί με τη Βίγλα, αποτελούσαν ένα δίκτυο.

Ακόμη, υπάρχουν Βίγλες ως τοπωνύμια και στην Ύδρα και στα γύρω νησιά. Το πρώτο είναι λίγο δυτικά του ακρωτηρίου Ζούρβας και ονομάζεται Μεγάλη Βίγλα. Το δεύτερο είναι στο ακρωτήριο Μπίστι και ονομάζεται Μικρή Βίγλα. Επίσης στη νήσο Τρικέρι υπάρχουν δύο τοποθεσίες η Επάνω Βίγλα και η Κάτω Βίγλα. Τέλος στη νήσο Δοκό, στο ακρωτήριο Θυμαριά, υπάρχει περιοχή με το όνομα Βίγλα.

Δεν είναι διασταυρωμένο εάν στα συγκεκριμένα σημεία, υπάρχουν λείψανα Βιγλών ή εάν οι ονομασίες είναι απλά αποτέλεσμα ιστορικής μνήμης των κατοίκων. Στα σημεία αυτά δεν υπήρξε δυνατότητα πρόσβασης λόγω μορφής εδάφους.

3.7 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ

Στην κορυφή του όρους Έρε βρέθηκε συγκρότημα κτισμάτων τα οποία θα αναλυθούν εκτεταμένα στη συνέχεια. Όμως γι' αυτά μπορούν να ειπωθούν κάποια γενικά χαρακτηριστικά τα οποία είναι κοινά για το σύνολο των ευρημάτων.

Όλες οι κατασκευές είναι κτισμένες είτε από ξηρολιθιά είτε από ημιλάξευτους λίθους. Το μέγεθος των λίθων ποικίλει από κροκάλες έως μεγάλους λίθους. Οι λίθοι αυτοί, είναι ασβεστόλιθοι με προσμίξεις, βρίσκονται σε αφθονία στην Νήσο και αποτελούν το κύριο δομικό συστατικό της.

Σε μερικά από τα κτίσματα όπως θα περιγραφεί παρακάτω υπάρχει κονίαμα. Αυτό ενδεχομένως οφείλεται στη χρήση του οικίσκου κατά το 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο από τους Γερμανούς (πράγμα που ενισχύει τη στρατηγικότητα της θέσεώς του), είτε να είχε τοποθετηθεί εκεί εξ αρχής. Στα υπόλοιπα κτίσματα ή κατασκευές βρέθηκαν ίχνη λάσπης ως συνδετικού υλικού της λιθοδομής.

Ακόμη, σε όλο τον οικίσκο βρέθηκαν διάσπαρτα θραύσματα κεραμικών, χωρίς να μπορεί να υποτεθεί, αν αυτά αποτελούσαν τμήμα στέγης ή τμήμα αγγείων ή αν τοποθετούνταν στους τοίχους.

Όλες οι κατασκευές φαίνεται να κατασκευάστηκαν συγχρόνως, πράγμα που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δημιουργήθηκαν με σκοπό να εξυπηρετήσουν ολοκληρωμένα τις λειτουργικές ανάγκες των βιγλατόρων.

Τέλος δίπλα στο κτίσμα 7 βρέθηκε ένας ενδιαφέρον λίθος με διαμπερή οπή ο οποίος ενδεχομένως χρησιμοποιούνταν για να δένονται τα ζώα εργασίας.

Για να βοηθηθεί ο αναγνώστης στη μελέτη, έχει τοποθετηθεί η αποτύπωση ως παράρτημα.

Κτίσμα 1

Το κτίσμα αυτό, έχει κάτοψη σχήματος Π. Είναι διαστάσεων περίπου 2,50 Χ 2,50 μέτρα. Το πάχος των τοίχων είναι από 0,70 έως 1,00 μέτρα. Το ύψος τους κυμαίνεται από 0,50 έως 1,00 μέτρα. Δεν μπορεί να υποτεθεί η ύπαρξη βόρειου τοίχου, οπότε θα είχαμε δωμάτιο ορθογωνικής κάτοψης.

Εικόνα 9

Κτίσμα 2

Η κάτοψη του κτίσματος είναι σχήματος Γ. Αποτελείται από δύο τοίχους, έναν δυτικό και ένα βόρειο. Νότια προστατεύεται από μεγάλους βράχους. Και οι δύο τοίχοι έχουν εξωτερικό μήκος περίπου 3,20 μέτρα, ύψος περίπου 0,80 μέτρα και πάχος περίπου 0,70 μέτρα. Άρα απομένει τετραγωνική κάτοψη πλευράς 2,50 μέτρων. Δεν μπορεί να υποθεθεί εάν ανατολικά υπήρχε τοίχος με άνοιγμα ή αν υπήρχε τοίχος πάνω από το επίπεδο των βράχων.

Εικόνα 10

Κτίσμα 3

Το κτίσμα έχει ορθογωνική κάτοψη εσωτερικών διαστάσεων περίπου 3,00Χ2,30 μέτρων. Το ύψος των τοίχων κυμαίνεται από 0,80 έως 1,80 μέτρα. Το πάχος τους κυμαίνεται από 0,50 έως 0,80 μέτρα. Στον ανατολικό τοίχο παρατηρείται το μοναδικό άνοιγμα που διασώζεται και πρόκειται για πόρτα. Ενδέχεται αυτός ο τοίχος να ήταν μεσότοιχος και συνολικά το κτίσμα να αποτελούνταν από δύο δωμάτια ίδιων διαστάσεων. Τέλος στο μεγαλύτερο μέρος του κτίσματος βρέθηκε υδραυλικό κονίαμα στους αρμούς.

Εικόνα 11

Κτίσμα 4

Το κτίσμα είναι κάτοψης Γ και ο επιμήκης τοίχος, καταλήγει σε ημικυκλικό σχήμα. Ο επιμήκης τοίχος είναι βόρειος, με εσωτερικό μήκος 4,40 μέτρα, ο δυτικός μήκους περίπου τριών μέτρων και το ημικύκλιο ανατολικό, με χορδή περίπου 2,00 μέτρα. Οι τοίχοι έχουν πάχος 0,70 μέτρα και ύψος 0,10-0,60 μέτρα.

Εικόνα 12

Κτίσμα 5

Το κτίσμα είναι κυκλικής κάτοψης και έχει εσωτερική διάμετρο 3,00 περίπου μέτρα. Το ύψος του τοίχου κυμαίνεται από 0,50 έως 0,70 μέτρα και το πάχος του από 0,70 έως 0,80 μέτρα. Εδώ παρατηρείται δαπεδόστρωση από ισχυρή κονία.

Εικόνα 13

Κτίσμα 6

Το κτίσμα είναι τετραγωνικής κάτοψης εσωτερικής πλευράς περίπου 2,00 μέτρων. Οι τοίχοι του σώζονται σε ύψος από 0,20 έως 1,50 μέτρα και έχουν πάχος περίπου 0,70 μέτρα. Από τους διάσπαρτους λίθους δυτικά του κτιρίου, διαπιστώνεται ότι ενδεχομένως υπήρχε και δεύτερο δωμάτιο ίσων διαστάσεων.

Εικόνα 14

Κτίσμα 7

Ενώ όλα τα άλλα κτίσματα αποτελούν κατά κάποιο τρόπο συγκρότημα, το συγκεκριμένο είναι ανατολικότερα από τα υπόλοιπα, σε ελαφρά χαμηλότερο υψόμετρο και σε απόσταση περίπου 300 μέτρα από αυτά. Είναι ελλειπτικής κάτοψης με μικρή διάμετρο γύρω στα 5,00 μέτρα και μεγάλη γύρω στα 6,00. Ο τοίχος σώζεται σε ύψος 0,20 έως 0,50 μέτρα και έχει πάχος 1,20 έως 1,40 μέτρα.

Εικόνα 15

3.8 ΟΧΥΡΩΣΕΙΣ-ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

Εκτός από τα κτίσματα, στον χώρο υπάρχουν κάποιες κατασκευές οι οποίες παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον και γι' αυτό θα αναλυθούν στη συνέχεια.

Εικόνα 16 Η Νότια Ακτογραμμή της Νήσου

A1

Βόρεια του κτίσματος 4, υπάρχει ορθογωνικής κάτοψης πλατεία κατασκευασμένη από κροκάλες και είναι ουσιαστικά, το μόνο μη επικλινές και μη τραχύ επίπεδο του οικίσκου. Είναι διαστάσεων 10 Χ 7 μέτρων και η βόρεια πλευρά της καταλήγει σε χάνδακα βάθους 1,0 μέτρου. Στο κέντρο της πλατείας καταλήγει κατασκευή με υδραυλικό κονίαμα, η οποία πιθανώς είναι μεταγενέστερη.

Εικόνα 17

A 2

Βόρεια του κτίσματος 4 και σε πολύ μικρή απόσταση από αυτό, εντοπίστηκε λάκκος κυκλικής κάτοψης από ξηρολιθία, διαμέτρου περίπου δυο μέτρων και μέγιστου βάθους 1,2 μέτρων

Εικόνα 18

A3

Δυτικά του A 2 και βόρεια του κτίσματος 4 και σε πολύ μικρή απόσταση από αυτά, εντοπίστηκε η μοναδική κλίμακα του χώρου. Αυτή αποτελείται από τέσσερις βαθμίδες, εκ των οποίων οι τρεις είναι απόλυτα εμφανείς. Έχουν πάτημα 0,30-0,35 μέτρα, ρίχτι 0,20 μέτρων και μήκος βαθμίδας 1,10-1,30 μέτρα. Η κλίμακα είναι λίθινη με υδραυλικό κονίαμα.

Εικόνα 19

A 4

Σε όλο το νότιο τμήμα του οικίσκου και σε όλη την κορυφογραμμή από το όρος Έρε έως το όρος Πύργος υπάρχει προμαχώνας σε γραμμική ανάπτυξη. Έχει μήκος κάποιων χιλιομέτρων το οποίο όμως δεν μπορεί να προσδιοριστεί. Το ύψος του είναι από 0 έως 1,5 μέτρα και το πάχος του από 0,7 έως 1,0 μέτρα. Νότια και σε χαμηλότερο υψόμετρο, εντοπίστηκε και δεύτερο τμήμα αλλά λόγω της δυσβατότητας της περιοχής και της μη καλής οπτικής επαφής με το σημείο, αν και σε πολύ μικρή απόσταση από το A4, δεν ήταν δυνατή η παρατήρησή του και δεν μπορεί να εικαστεί αν υπήρχαν περαιτέρω κτίσματα στο σημείο.

Εικόνα 20

3.9 ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

Η Βίγλα και ο υπόλοιπος οικίσκος είναι σε ερειπωμένη κατάσταση. Δεν έχει διασωθεί σε κανένα κτίσμα δώμα, οι διασωθείσες τοιχοποιίες δεν είναι ύψους κοντά στο αρχικό και καμία δεν είναι δικτυωματική. Ακόμη εκτός από ένα μέρος της Βίγλας, σε κανένα άλλο κτίσμα δεν έχει διασωθεί δάπεδο. Γενικότερα παρατηρείται μια προχειρότητα κατασκευής και αυτό μάλλον οφείλεται στην βιασύνη με την οποία έγινε , ώστε να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της περιόδου στο νησί.

3.10 ΠΙΘΑΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

Η Βίγλα πιθανότατα είναι το κτίσμα 5. Αυτό οφείλεται στις παρακάτω παρατηρήσεις:

- α) Το κτίσμα 5 βρίσκεται στο μεγαλύτερο υψόμετρο του οικίσκου,
- β) Έχει το μέγιστο πεδίο κατόπτευσης,
- γ) Η μορφή του ευνοεί τη συγκεκριμένη χρήση, διότι οι Βίγλες ήταν συνήθως κυκλικής κατόψεως κτίσματα,
- δ) Ήταν το καλύτερα προστατευμένο κτίσμα του οικίσκου.

Η κατοικία των βιγλάρηδων πιθανότατα είναι το κτίσμα 7 . Αυτό ενισχύεται λόγω των εξής παρατηρήσεων:

- α) Το κτίσμα βρίσκεται σε χαμηλότερο υψόμετρο, χωρίς να επηρεάζεται σημαντικά το πεδίο κατόπτευσης και προστατεύεται καλύτερα από τον υπόλοιπο οικίσκο όσον αφορά τα καιρικά φαινόμενα(αέρας)
- β) Το μέγεθός του ευνοεί τη συγκεκριμένη χρήση.

Ως χώρος για τα ζώα εργασίας πιθανολογούνται τα κτίσματα 1 και 2. Αυτό οφείλεται λόγω της μορφής τους και της κατασκευής τους.

Χώρο φύλαξης της ξυλείας αποτελεί το κτίσμα 6 βάση της θέσης του δίπλα στη Βίγλα.

Θεωρείται ως αποθήκη φύλαξης των όπλων το κτίσμα 4 λόγω της θέσης του δίπλα στη Βίγλα.

Τέλος το κτίσμα 3 χαρακτηρίζεται ως βοηθητικός χώρος που στέγαζε τις λοιπές ανάγκες των Βιγλατόρων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Χρυσσαυγή Κ. Αρναούτογλου, *ΥΔΡΑ* ,Εκδοτικός οίκος ΜΕΛΙΣΣΑ, Ύδρα 1985

- Γιώργος Κ. Βαρελίδης, *Βίγλες – Βιγλάτορες : Κοινωνικοπολιτικός Ρόλος και Δίκτυο Χωροθέτησης τους στα Κύθηρα*, Ανακοίνωση σε Συνέδριο.

- Γ. Δημητροκάλλης, *Ο Αρχαιοελληνικός Πύργος Του Χειμάρρου Στη Νάξο*, Τ.Χ. 236, Μάρτης 1964

- Καλλ. Ελεοπούλου, *Αισχύλου Αγαμέμνων, Αρχαίον κείμενον, Εισαγωγή-Μετάφραση- Σημειώσεις*, Εκδόσεις Πάπυρος, Αθήνα 1938

- Τρύφωνας Ε.Ευαγγελίδης, *Ιστορία του εποικισμού της Ύδρας*, Τύπωση Ε.Ι.Χατζηγιωάννου , Αθήνα 1934

- Αλεξάνδρα Καραντονέλη Δ.Φ., *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑΣ Στους Πρώτους Χρονους Της Τουρκοκρατίας 1390-1538*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 1985

- Αλεξάνδρα Καραντονέλη Δ.Φ., *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑΣ Στους Μεσους Χρονους Της Τουρκοκρατίας 1538-1699*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 1991

- Αλεξάνδρα Καραντονέλη Δ.Φ., *Ελληνική Πειρατεία Και Κουρσός τον ΙΗ' Αιώνα και μέχρι την Ελληνική Επανάσταση*, Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα 1998

- Στυλ. Γ. Κορρές, *Εγκυκλοπαιδικό και Γλωσσικό Λεξικό Τόμος α'*, Πάπυρος , Αθήνα 1961

- Αντών. Ανδρ. Μιαούλης, *Ιστορία της Νήσου Ύδρας από των αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τις εν έτει 1821 εκραγείσης επαναστάσεως*, Αθήνα 1874

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Φώτο. 1 Η δαπεδόστρωση της Βίγλας

Φώτο. 2 Μέρος της τοιχοποιίας της Βίγλας

Φώτο 3 Πεδίο κατόπτρευσης, με ωρολογιακή φορά, αρχίζοντας από ΝΔ, μέρος α

Φώτο 4 Πεδίο κατόπτρευσης μέρος β

Φώτο. 5 Πεδίο κατόπτευσης μέρος γ

Φώτο. 6 Πεδίο κατόπτευσης μέρος δ

Φώτο 7 Πεδίο κατόπτεισης μέρος ε

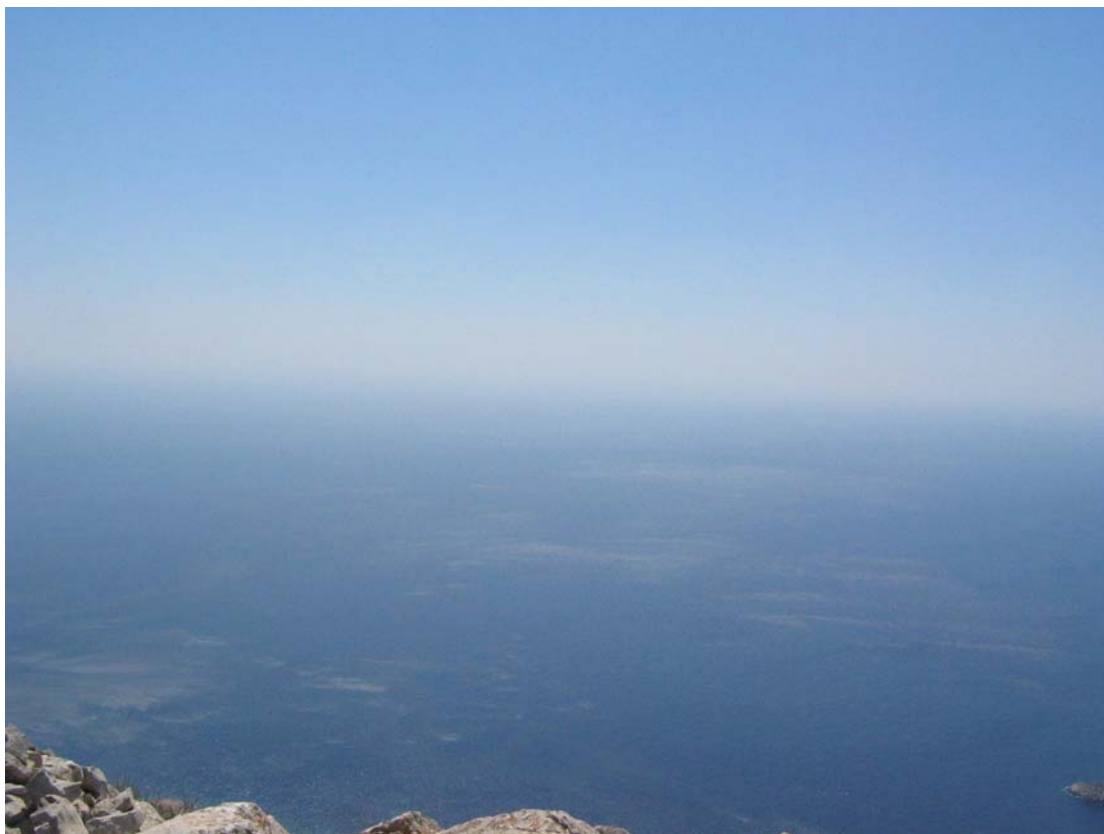
Φώτο 8 Πεδίο κατόπτεισης μέρος στ

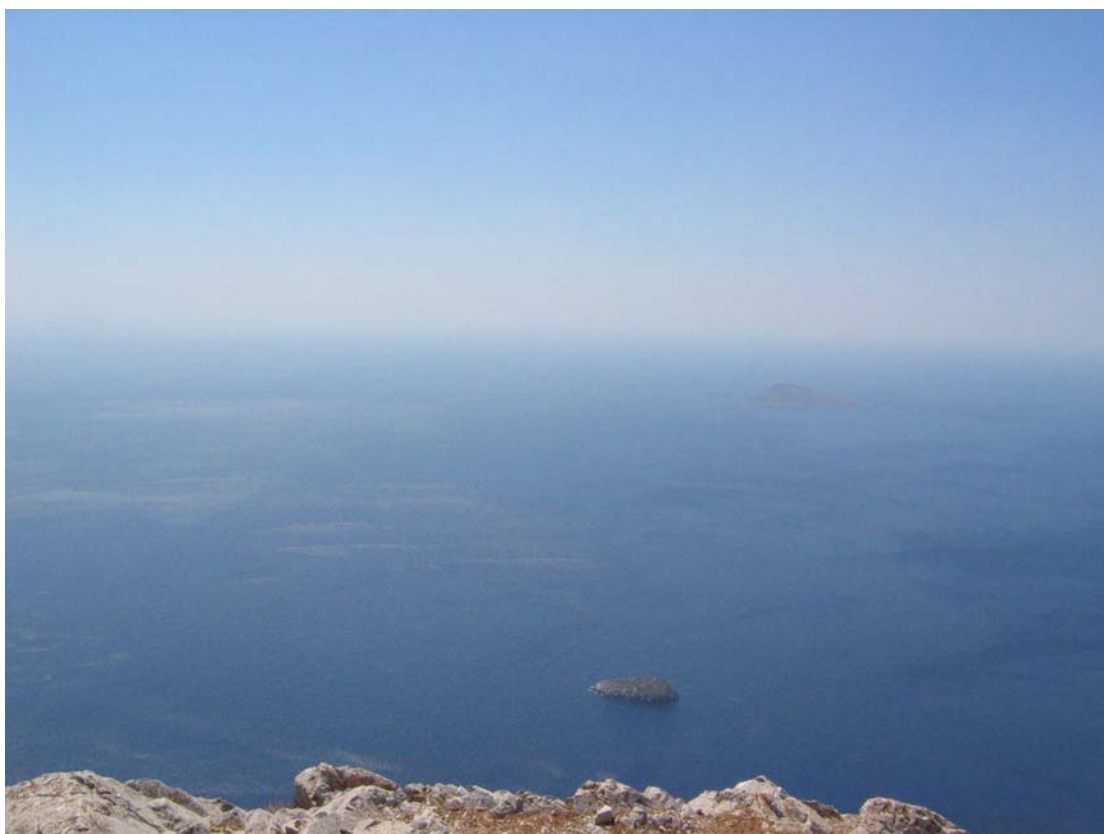
Φώτο 9 Πεδίο κατόπτεισης μέρος ζ

Φώτο. 10 Πεδίο κατόπτεισης μέρος η

Φώτο. 11 Πεδίο κατόπτευσης μέρος θ

Φώτο. 12 Πεδίο κατόπτευσης μέρος ι

Φώτο. 13 Πεδίο κατόπτευσης μέρος ια

Φώτο. 14 Πεδίο κατόπτευσης μέρος ιβ

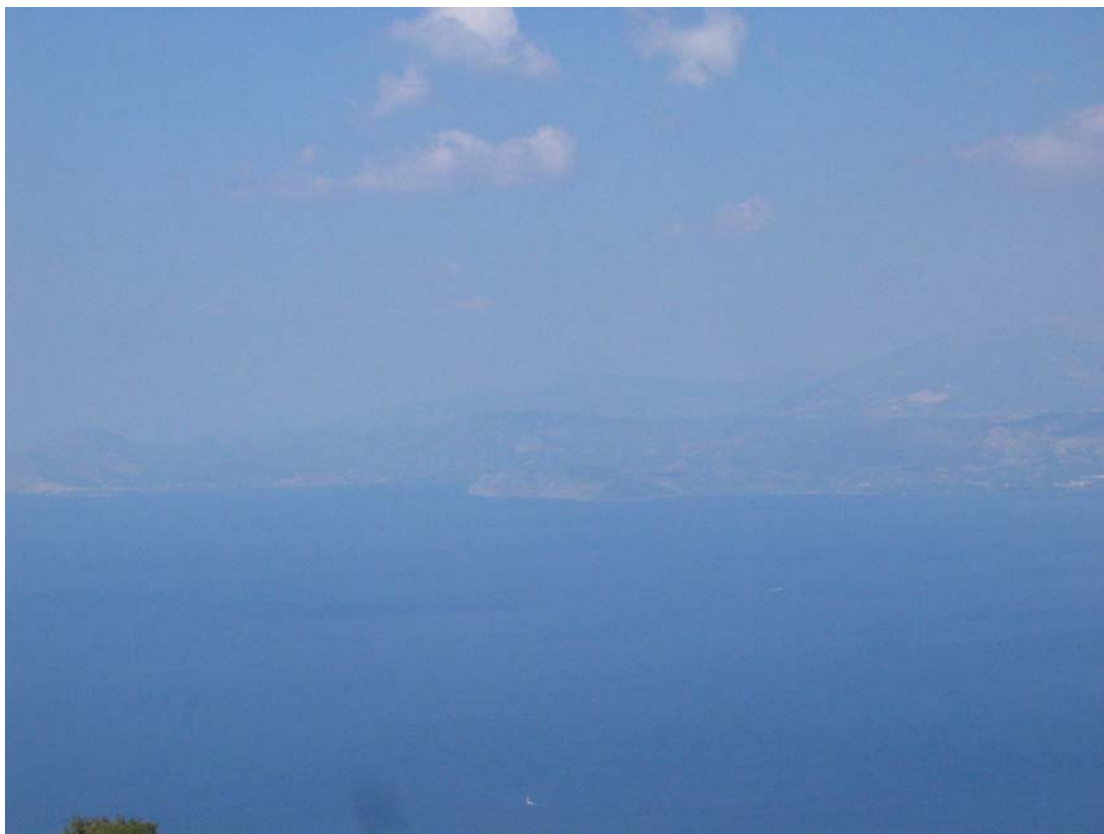
Φώτο. 15 Πεδίο κατόπτευσης μέρος ιγ

Φώτο. 16 Η Βιγλα

Φώτο. 17 Η Βίγλα

Φώτο. 18 Η Πελοπόννησος όπως φαίνεται από τη Βίγλα

Φώτο. 19 Ο Πρ. Ηλίας όπως φαίνεται από τη Βίγλα, στο βάθος διακρίνονται οι ακτές της Επιδαύρου.

Φώτο. 20 Κατασκευή Α2

Φώτο. 21 Το κτίσμα 3

Φώτο. 22 Το κτίσμα 6

Φώτο. 23 Το άνοιγμα στο κτίσμα 3

Φώτο. 24 Θραύσματα κεραμικών

Φώτο. 25 Το άνοιγμα στο κτίσμα 3

Φώτο. 26 Ομοίως. Εδώ διακρίνεται το κονίαμα

Φώτο. 27 Ο βόρειος τοίχος του κτισματος 3

Φώτο. 28 Α3

Φώτο. 29 Ομοίως

Φώτο. 30 Ομοίως

Φώτο. 31 Το κτίσμα 4

Φώτο .32 Οι κλίμακες

Φώτο. 33 Αποψη της Πόλης

Φώτο. 34 Ομοίως

Φώτο. 35 Ομοίως

Φώτο. 36 Ομοίως

Φώτο. 37 Ομοίως

Φώτο. 38 Ομοίως

Φώτο. 39 Ομοίως

Φώτο. 40 Ομοίως

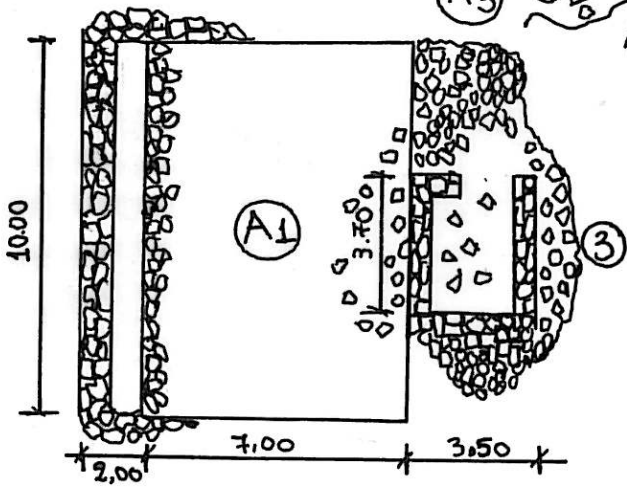
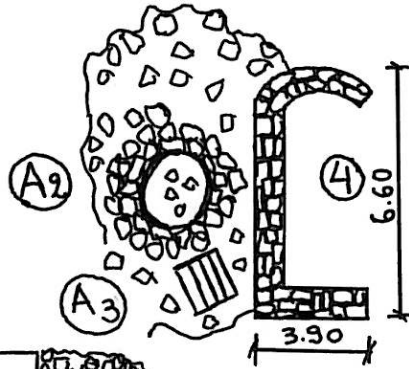
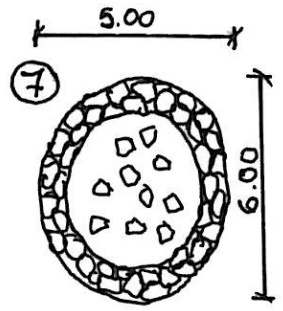
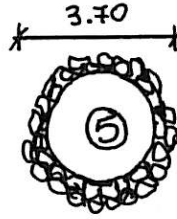
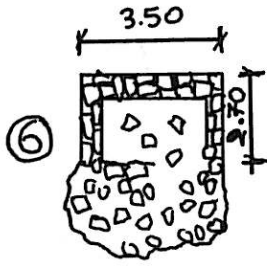

Φώτο. 41 Ομοίως

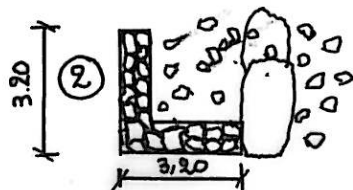
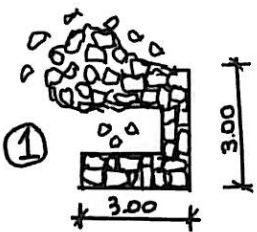

Φώτο. 42 Ομοίως

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2
ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΟΧΥΡΩΣΕΩΝ

A4

K.A. 1:200